

ството бъде усвоено според пълната му логика, то е в състояние да погребее приложната статистика като достойна за уважение и действително уважавана професия" (Намакер, 1977, с.111-115). Основания да бъдем загрижени наистина са налице. „И без друго широката общественост вече счита статистиката за превъзходна степен на лъжа („лъжа“ - „злостна лъжа“ - „статистика“) и не бих искал да повярвам - пише Бърксън, - че математиците са прекрачили прага на статистиката, за да доказват тук математическите основателности на подобно твърдение“ (Berkson, 1977, с.5).

А ето и размишленията на някои автори, които започват да си задават въпроси. Хийли: „Аз се запитвам какво статистическата професия е направила през последните четири десетилетия, за да накара интелектуалния свят да разбере към какво собствено се стремим, респективно трябва да се стремим“ (Healy, 1995, с.288). Уайлд: „Статистиците не успяха да създадат една цялостно свързана картина за природата и обхвата на дисциплината си. Статистиката има проблеми с идентичността си...“ (Wild, 1994, с.163). Наистина тя има проблеми с идентичността си и това се вижда и от факта, че този угрижен автор, както и немалко от цитираните по-нататък, си служат с мъглявия в случая език на думи като „статистика“, „статистици“, „статистически идеи“ и др. „Основната трудност при оценката на приноса на авангардни статистически идеи - пише Кокс - е да се идентифицира във всеки отделен случай точният принос на тези методи... Изобщо трудно е да измерим степента на нашата увереност доколко приносът на тези статистически методи е значителен“ (Cox, 1986, с.125).¹ Кокс продължава: „Голяма част от статистическата работа, включително тази, която е твърде предизвикателна, изисква елементарна математика и да се съди за качеството на статистическата работа, дори за статистическата теория, по равнището на използваната математика би било груба грешка“ (с.118). Не ни ли напомня това за цитираните вече мисли на „късния“ Фишер (с. 19)? Бейлър добавя: „Според оплакванията на мнозина университетски преподаватели колежа и университетите (а и учебниците, В.Ц.) не преподават статистическо мислене (пак „статистическо“, В.Ц.!). Те преподават манипулации“ (Bailer, 1988, с. 7).

Опасност се задава и откъм амбициите на департаментите по информатика - компютърно дело. Уайлд и Стоун бият тревога. Ето как: „Ако на съвременните изчислителни средства се позволи да замъглят целта, именно човешкото разбиране на явленията, статистиката рискува да се превърне в исторически анахронизъм и истинската ѝ роля да се поеме от други групи, като например от онези, които никнат предимно в университетските департаменти по компютърно дело“ (Wild, 1994, с. 168) „Ние, изглежда, се намираме пред ера на ефектни лозунги като изкуствен интелект, експертни оценки, размита логика - ще спомена само три от тях, - в която ера е възможно да чуваме как за вероятност се счита всяко удобно на потребителя число между 0 и 1. Наистина, аз се питам дали статистическото

¹ Аз вече обърнах внимание на този проблем в раздела „Разработване на „статистически“ методи без теория на познание“.